

О. В. Євсюкова,
к. держ. упр., доцент, докторант кафедри публічного управління та публічної служби
Національної академії державного управління при Президентові України

СИСТЕМА ПУБЛІЧНОГО АУДИТУ СЕРВІСІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У МЕЖАХ СУБ'ЄКТНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ЗА УМОВ ДЕЛІБЕРАТИВНОЇ ДЕМОКРАТІЇ

O. Evsyukova,
Ph. D. P. A., Docent, Doctoral Candidate of Public Administration
and Public Service Department of the National Academy of public administration under the President of Ukraine

PUBLIC AUDIT SYSTEM OF SERVICING THE ACTIVITIES OF PUBLIC AUTHORITIES WITHIN THE SUBJECTIVE ORIENTED APPROACH UNDER DELIGATIVE DEMOCRACY

Неоднозначність змістовної суті процесів формування механізмів розвитку сервісно-орієнтованої держави спонукає до ствердження, що неузгодженість положень сучасних теорій управління та соціального обслуговування сприяє збільшенню проблематики щодо визначення кількісної оцінки ефективності функціонування органів публічного управління. Саме тому, у статті представлено спробу щодо обґрунтування теоретичних та методологічних засад моделювання організаційно-правових важелів та сервісних функціоналів, інкорпорованих до механізму реалізації публічного аудиту сервісизації органів публічної влади при наданні публічних послуг у межах суб'єктно-орієнтованого підходу за умов деліберативної демократії. Оскільки теорія деліберативної демократії ґрунтується на концепції соціальної комунікації, яка передбачає реалізацію права громадян брати участь у процесі оцінювання результатів діяльності органів публічної влади (зокрема, в аспекті якості їх діяльності), що сприяє використанню сервісного підходу забезпечення результативності публічних владних відносин. Щодо публічного аудиту, то необхідно зазначити, що це — соціальний феномен з практичною значимістю, виникнення якого зумовлене необхідністю громадськості отримувати або підтверджувати інформацію про діяльність, яка лежить у площині її професійних чи адміністративних інтересів. У такому аспекті, публічність є принципом організації суспільного та політичного життя, а публічний аудит є так званим ідеальним комунікативним актом сервісно-орієнтованої держави за умов деліберативної демократії.

The ambiguity of the essence of the processes of forming the mechanisms of the development of service-oriented state leads to the assertion that the inconsistency of the provisions of modern theories of management and social services contributes to the increase of problems in determining the quantitative assessment of the effectiveness of public administration. Therefore, the article presents an attempt to substantiate the theoretical and methodological principles of modeling of organizational and legal instruments and service functions incorporated into the mechanism of public audit of public authorities in the provision of public services within the framework of a subject-oriented approach under deligative democracy. Since the theory of deligative democracy is based on the concept of social communication, which involves the exercise of the right of citizens to participate in the process of assessing the performance of public authorities (in particular, in terms of the quality of their activities), which promotes the use of a service approach to ensure the effectiveness of public power relations. As for public audit, it should be noted that this is a social phenomenon of practical significance, the emergence of which is due to the need for the public to receive or confirm information on activities that lie within the scope of its professional or administrative interests. In this aspect, publicity is the principle of organizing public and political life, and public audit is the so-called ideal communicative act of a service-oriented state under decentralized democracy.

Ключові слова: деліберативна демократія, публічний аудит, суб'єктно-орієнтований підхід, органи публічної влади, сервісизація, сервісно-орієнтована держава.

Key words: deligative democracy, public audit, subjective approach, public authorities, servicing, service-oriented state.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Відповідні зміни, які відбуваються у політичному середовищі "сервісно-орієнтованих" країн світу характери-

зуються наявністю загальної тенденції, за якої, політичні взаємовідносини є більш комплексними та суверенними, відкритими та підпорядковані публічному контролю. За вказаних умов, публічна сфера трансформується в особливу публічну сферу соціальної комунікації. Зростання значення комунікативної складової суспільно-політично-

го життя призводить до того, що традиційна модель суспільних відносин "сили та впливу" змінюється на модель "деліберативної політики" (політики обговорення). У вказаних умовах публічний аудит мав би розглядатися як системоутворюючий процес незалежної перевірки об'єктивних даних щодо створення публічної послуги як продукту, її споживчої цінності, відповідність цієї інформації встановленими критеріями якості з представленням результатів аудиту зацікавленим користувачам (суб'єктам публічної влади та громадянського суспільства) з метою ефективного суб'єктно-орієнтованого управління міжсекторною взаємодією для підвищення результативності діяльності органів публічної влади,

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Різноманітні аспекти розвитку теорії "деліберативної демократії" представлено у наукових працях зарубіжних дослідників, зокрема: Дж. Дьюї [13], який вперше ввів у наукове середовище зазначену категорію "деліберативна демократія", акцентуючи увагу на сучасних особливостях політики, яка розглядається науковцем, як сфера соціальної комунікації; Й. Когена [12], який вбачав у основі деліберативної демократії інтуїтивний ідеал демократичної асоціації, що функціонує на засадах свободи обміну думками та публічною аргументацією; К.-П. Ріппа [18], який у власних дослідженнях доводив, що деліберативне демократичне суспільство, це модель суспільної організації, на кшталт форуму, у межах якого, шляхом спільного обговорення громадян відпрацьовуються уявлення про те, що має слугувати благом для суспільного загалу; К.-О. Апеля, Ю. Хабермаса [15; 16] основних теоретиків концепції деліберативної політики та її основної складової — дискурсивної етики. Проблематиці становлення публічного аудиту присвячені наукові праці таких вітчизняних науковців, як: Е. Акімова [1], І. Басанцова [2], Н. Обушної [8], О. Редька [11], основні авторські ідеї, які цитовано нами у представленій статті. Не дивлячись на широкий інтерес зарубіжних та вітчизняних науковців, на перший погляд, до кардинально термінологічно розрізненої проблематики, на нашу думку, наукову цікавість становитиме спроба розглянути впровадження публічного аудиту, як механізму управління розвитком сервісно-орієнтованої держави, саме, за умов формування деліберативної демократії в Україні

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є обґрунтування теоретичних та розробка методологічних засад моделювання організаційно-правових важелів і сервісних функціоналів, інкорпорованих до механізму реалізації публічного аудиту сервісизації органів публічної влади при наданні публічних послуг у межах суб'єктно-орієнтованого підходу за умов деліберативної демократії.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Зазначимо, що поняття "політики, що обговорюється" стає актуальним в тенетах української державотворчої реальності. Вперше вказане поняття було введено Дж. Дьюї [13] з часом досліджується у сучасній політичній теорії такими науковцями, як Й. Когеном [12], К.-П. Ріппом [18], але найбільш суттєвий внесок в його теоретичне обґрунтування здійснив Ю. Хабермас [15; 16], включаючи вказане поняття, як інноваційний елемент до власної політично-філософської концепції. У контексті представленого дослідження до розгляду суті поняття "деліберативна політика" варто застосувати ключове поняття хабермасовської критичної теорії суспільства, як поняття "публічності". У вказаному аспекті "публічність" — це сфера, у якій відбувається презентація учасниками суспільних комунікацій власних приватних інтересів та точок зору, котрі інтерпретуються і отримують визнання у якості суспільно значимих [15, р. 187]. Зокрема суспільство сприймає інтереси різних суб'єктів, якщо вони репрезентовані як суспільні інтереси, тобто претендують на універсальний характер і претендують на досягнення суспільного консенсусу. Прикметним варто визнати, що у більшості провідних країн світу, у яких система публічного управління та контролю функціонує в умовах демократії та підзвітності широкій громадськості, тобто у вищезазначеній нами, моделі "деліберативної демократії", публічний контроль став обов'язковим та невід'ємним елементом реалізації засад державної, бюджетної, соціальної, фінансово-економічної політики країни, який має відповідати таким характеристикам, як відкритість, незалежність та неупередженість.

За умов існування політичної невизначеності та розвитку суспільних ризиків, посилення недовіри до публічної влади, зростання латентної економіки та активізації корупційної складової організації системи органів державної влади та реалізації фінансово-бюджетних відносин в Україні, однією з домінант сервісно-орієнтованої держави за умов розвитку "деліберативної" демократії виступає процес реінжинірингу діяльності органів публічної влади, у тому числі органів державного фінансового контролю, з подальшим формуванням та розвитком інституту публічного аудиту [1].

Для ефективного та послідовного здійснення процесів генерування інституціональних зрушень у формуванні суб'єктної орієнтації діяльності системи публічного управління за умов розбудови сервісно-орієнтованої держави з метою посилення динамічності зрушень щодо вимірів якості надання публічних послуг, чіткого розподілу відповідальності публічних органів влади, особливого значення набуває перебудова механізму економічного контролю, створення дієвої європейської системи державного фінансового контролю в Україні, задекларованою Конституцією України. У відповідності зі вказаним документом громадяни мають право приймати участь у процесі оцінювання якості діяльності органів публічної влади, що сприяє використанню сервісного підходу забезпечення результативності владних відносин публічного управління справами суспільства. Вищезазначене, нами твердження, лише підтверджує суть

наукової концепції К.-П. Ріппа про те, що деліберативна політика визначає особливий суспільно-політичний курс, орієнтований на раціональне обговорення суспільних проблем і вимог, що відпрацьовуються по відношенню до інститутів влади, щоб всі політичні рішення були опосередкованими і легітимізованими таким обговоренням. Таким чином, сутнісний зміст деліберативної політики складає не лише процес реалізації принципу публічності у політичній сфері. Апелюючи до категорії "публічності", ідея деліберативної демократії слугує концепцією, у якій на протилежність ліберативній доктрині, метою та змістом політикуму являється не задоволення інтересів всіх і кожного, а модель, орієнтована на спільне обговорення певної проблеми за участю громадськості, та відпрацювання певного уявлення, яке слугує благом для всього суспільства.

У зазначених умовах особливої уваги при формуванні сервісно-орієнтованої держави здобувають питання, що пов'язані з оцінкою існуючих ризиків управління процесами сервісного спрямування та розбудовою ефективної системи контролю діяльності органів публічної влади й реалізацією системи управління якістю послуг публічного аудиту, що є складним і тривалим процесом, за активної участі суб'єктів, які забезпечують розвиток деліберативізму.

Створення сервісно-орієнтованої системи управління якістю послуг публічної влади, яка буде невід'ємним елементом механізму соціально-політичного захисту населення базується на впровадженні технології оцінювання рівня споживчої цінності публічних послуг та їх якості, що пов'язано з необхідністю вирішення завдань сервісизації, а також для забезпечення передачі цієї інформації особам, які беруть участь у рішеннях щодо суспільних трансформацій внутрішніх потоків інституційних одиниць системи публічного управління (надалі — СПУ). Процес оцінювання ефективності та результатів діяльності СПУ в умовах її суб'єктної орієнтації повинен бути заснований на системі контролю (аудиту) реалізації сервісно-орієнтованої концепції публічної влади у контексті реінжинірингу загальної системи управління. У цьому контексті, на нашу думку, публічний аудит виступає ключовим інструментом мережевого суспільства, а як відомо, сервісно-орієнтовані держави сучасного світу, це держави, саме, з розвиненим мережевим суспільством у своєму складі. Публічний аудит сприяє утворенню суспільного дискурсу, трансформує управлінську сферу, котра розвиваючи інститути громадської участі та демократичну публічність, розвиває її у напрямку деліберативності. Безперечно, вищезазначене підтверджує те, що публічний аудит, як форма контролю та різновид зниження інформаційного ризику, у т.ч. і від імені суспільства, як користувача інформацією за діяльністю органів публічної влади по управлінню національними ресурсами країни, фактично втілює найважливіші конституційні основи деліберативного демократичного суспільства та дозволяє вчасно виявляти відхилення від визначених цінностей останнього та вимог законності, результативності, й економічності використання та управління коштами державного та місцевих бюджетів, державним та комунальним майном, суспільними ресурсами та рівнем споживчої цінності та якості надання публічних послуг з розробленням заходів щодо їх усунення [1, с. 145].

Для оцінювання ефективності та результативності владних відносин у державі, яке пов'язане з процесами управління сервісного спрямування та регулювання функціонування публічної сфери у більшості розвинутих країн проводиться "публічний аудит", що виступає важливим елементом системи публічного управління та означає будь-яке "ex-post" обстеження угоди, процедури або звіту з метою перевірки будь-якого аспекту їх точності, ефективності тощо. Аналізуючи вищезазначене, на нашу думку, варто вважати, що публічний аудит є трендом сучасної публічної демократії, у якій комунікаційні обмеження є слабкими, а не зникають у повній мірі і виступають емпіричним проявом комунікативного співтовариства. Згадаймо про концепцію К.-О. Апеля, який вважав, що будь-який комунікативний акт апелює до ідеального комунікативного співтовариства, тобто претендує на повне визнання зі сторони всіх учасників суспільної комунікації без виключення. Будь-яке рішення є результатом такого комунікативного дискурсу і не може виключати чи ігнорувати будь-якого зацікавленого суб'єкта-учасника комунікативного процесу. Завдяки певній процедурній умові можливо визначити вид дискурсу, який здатний виконати політичну функцію та конструювати спільноту.

Необхідність публічного аудиту впливає, по-перше, з вимоги реалізації таких позначених раніше функціональних принципів як принцип зовнішньої стратегічної координації процесів управління орієнтаційними взаємодіями, принцип збалансованості персоналізації і стандартизації відносин послугодавця з послугоотримувачем, принцип холізму, прецизійності, спостережливості у моделюванні ціннісної характеристики сервісно-орієнтованої діяльності. По-друге, перетворення інформації у процесі створення цінності публічної послуги актуалізує збір інформації, необхідний у вказаному процесі, як ключовий елемент проведення незалежної оцінки. По-третє, запропонований методологічний підхід до оцінки ціннісної характеристики сервісно-орієнтованої діяльності в СПУ вимагає зовнішньої оцінки послугоотримувача, яка може бути отримана у ході публічного аудиту. По-четверте, розгляд взаємодіючих суб'єктів "крізь призму" визначення орієнтаційної взаємодії вимагає врахування цілей суб'єкта-орієнтира, що може бути реалізовано в рамках публічного аудиту.

Зрозуміло, що за умов сьогодення термін "публічний аудит" в Україні ще не є загальноновживаним та законодавчо не закріплений у жодному нормативно-правовому акті держави. Однак у розвинутих сервісно-орієнтованих країнах, у яких діє деліберативна демократія, цей термін є зрозумілим не лише для вузького кола науковців чи практиків, а й для широкого загалу.

На нашу думку, одним із основних аспектів ефективного функціонування публічного аудиту в Україні в цілому як процедури деліберативного демократичного суспільства і як одного з ключових компонентів державного фінансового контролю, є наявність чіткого, структурованого нормативно-правового забезпечення, що має підтверджувати основні принципи побудови та функціонування будь-якої державної інституції, її місії, завдання, напрями діяльності, методи, процедури, звітність, тощо, визначати правила, яким повинні слідувати всі зацікавлені сторони та формувати фундамент для довготривалого функціонування цієї системи.

В умовах сьогодення для забезпечення законної, результативної та прозорої діяльності органів публічної влади, у тому числі органів державного фінансового контролю, аудит розглядається не лише як інструмент виявлення фінансових порушень, але і як функція удосконалення системи контролю та управління в цілому.

Згідно з Лімською декларацією керівних принципів аудиту, аудит — це "невід'ємна частина системи регулювання, метою якої є виявлення відхилень від прийнятих стандартів і порушень принципів законності, ефективності та економії витрачання матеріальних ресурсів" [19]. Саме Лімська декларація основоположних керівних принципів аудиту (The Lima Declaration of Guidelines on Auditing Precepts) [19] остаточно закріпила основні принципи і завдання державного аудиту у демократичному суспільстві. А вказане дозволило задекларувати розподіл аудиту на зовнішній (незалежний від виконавчої гілки державної влади) та внутрішній (урядовий та відомчий). За таких умов, інститут аудиту потребував формування міжнародних професійних аудиторських організацій, а також розробку стандартів державного аудиту з урахуванням глобальних потреб розвитку цивілізації. Головним фундатором об'єднання вищих органів аудиту (BOA) країн-членів ООН з 1953 р. стає Міжнародна організація вищих органів аудиту (INTOSAI).

Аудит є соціальним феноменом, що має практичне значення [11, с. 4]. Його виникнення зумовлене необхідністю індивідів чи окремих груп отримувати або підтверджувати інформацію про діяльність, яка лежить у площині їх професійних чи адміністративних інтересів. Погоджуємося з думкою дослідника [11, с. 27], який стверджує, що функція аудиту повинна розглядатися як функція суспільного контролю, що забезпечує механізм моніторингу за діяльністю і реалізацію принципу підзвітності у рамках суб'єктно-орієнтованого управління. Будь-яка вимога є значимою з точки зору громадськості, якщо вона не визначає винятковість певного суб'єкта, зацікавленого у тому чи іншому питанні, сторін. Громадськість — це та частина комунікативної спільноти, у якій реалізуються політичні, соціальні, правові, економічні дискурси, які легітимізують суспільні інститути. У такому аспекті, публічність є принципом організації суспільного та політичного життя, а публічний аудит є так званим ідеальним комунікативним актом сервісно-орієнтованої держави за умов деліберативної демократії.

Окрім того, у розвинутих країнах світу відбувається поступовий перехід від адміністративно-бюрократичної моделі державного фінансового контролю (далі — ДФК) до нової моделі — аудиту державного сектору (Government Sector Auditing), яка базується на детермінантах публічного управління (у першу чергу, на засадах New Public Management — NPM), теоретичним підґрунтям якої виступають положення теорії раціональної бюрократії М. Вебера [5]

Пріоритетним типом ДФК в умовах NPM залишається фінансовий аудит "як процедура незалежного оцінювання фінансової інформації відносно умов і результатів використання ресурсів з точки зору дотримання загальноновизнаних критеріїв", котрий було поширено на публічний сектор [16, р. 56].

При цьому, згідно зі стандартами INTOSAI (ISSAI 100) мета фінансового аудиту — визначення відповідності наданої фінансової інформації стандартам фінансової звітності та регуляторним умовам, досягається шляхом одержання достатніх та обґрунтованих аудиторських доказів, які надають аудитору можливість висловити свою думку щодо того, чи позбавлена фінансова інформація суттєвих викривлень, внаслідок шахрайства або ж допущених помилок [17, р. 5]. Відповідно до вказаного у рамках фінансового аудиту доцільно виокремлювати аудит фінансової звітності та аудит фінансового менеджменту.

З'ясовано, що в Україні комплекс питань, які стосуються терміну "аудит" розглядається, виключно, через призму Закону України "Про аудиторську діяльність" № 3125-XII від 22.05.1993 р. (із змінами та доповненнями), який регулює здійснення підприємницької діяльності у сфері аудиту та зводиться не лише до перевірки достовірності даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання, а й передбачає незалежну оцінку економічності, ефективності та результативності використання ресурсів та інші супутні складові аудиту послуги [9].

Навіть у зарубіжній та вітчизняній економічній літературі, Міжнародних стандартах контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (IFAC), які прийняті Аудиторською палатою України у якості національних [6], Державних стандартах аудиту, виданих під керівництвом Генерального контролера США (US Government Accountability Office) [4] і чинних законодавчих актах України не існує єдиного підходу щодо визначення терміну "аудит" та "аудитор".

Слід акцентувати, що "публічний аудит" прив'язаний до практики іноземних аудиторів, які під час власної діяльності використовують Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту Інституту внутрішніх аудиторів (IIA), Керівні принципи для оцінювачів Американської асоціації з оцінки, Стандарти оцінки програм Спільного комітету з стандартів для оцінки освіти, Стандарти для освітнього і психологічного тестування [14]. Результати дослідження досвіду розвинутих країнах світу доводять, що публічний аудит є одним із провідних інститутів громадянського суспільства, важливим елементом сучасного публічного управління і виступає невід'ємною частиною системи суспільно-економічного регулювання та контролю у рамках суб'єктно-орієнтованого управління. Він має багато спільного з державним аудитом, але в жодному разі вищезазначені поняття не можливо ототожнювати, оскільки державний аудит представляє конституційно встановлену систему зовнішнього, незалежного суспільного контролю за діяльністю органів державної влади з управління національними ресурсами країни (фінансовими, матеріальними, інтелектуальними) [8, с. 41—48]. На нашу думку, вказане визначення не включає контроль на регіональному та місцевому рівні діяльності органів публічної влади. Таким чином, саме проведення контролю на мезорівнях може забезпечити лише публічний аудит.

Слід відмітити, що у сучасних дослідженнях та у практиці державного управління акцентується увага на такому компоненті системи контролю, як оцінка, або

моніторинг, або перевірка ефективності надання державних і адміністративних послуг. Наприклад, під моніторингом ефективності надання державних і адміністративних послуг розуміють "систематично повторюване спостереження за якістю, комфортністю і доступністю послуг, ефективністю роботи системи їх надання на основі єдиної системи показників при комплексному використанні інформації з різних джерел" [10, с. 117]. У 2014 р. моніторинг надання адміністративних послуг проводився Центром політико-правових реформ, Центром досліджень місцевого самоврядування, Фондом місцевої демократії та Центром підтримки громадських та культурних ініціатив "Тамариск" з метою оцінювання стану діяльності центру, якій надає послуги у відповідності з вимогам Закону України "Про адміністративні послуги" та концепції "універсаму послуг" (one-stop-shop) [7].

Варто констатувати, що власне, продукт діяльності органів публічної влади послуговує предметною сферою публічного аудиту (таких процедур аудиту, як спостережень та вимірювань, які здійснюються сьогодні). Звісно ж, що подібна тенденція має обмеження для адекватної оцінки виконання СПУ власних функцій для розвитку сервісно-орієнтованої держави у кореляції із структурно-функціональними факторами впливу на комплекс важелів і регуляторів синхронної дії. Розвиток процесів стандартизації сервісних функцій та послуг (видів діяльності) і, відповідно, визначення предметної області публічного аудиту, як дотримання стандартів, покликане підвищити ефективність діяльності державного апарату. Однак ще Г. Гегель та К. Маркс вбачали, що "формалізм у бюрократії перетворюється на самоціль..", а за результатом виявляється те, що з часом буде презентоване Р. Мертоном, як "зміщення цілей", шляхом якого "проміжна цінність стає цінністю кінцевою" [5].

Інші дослідники характеризують контроль СПУ як перевірку надання публічних послуг виконавчими органами публічної влади, "як систему безперервних спостережень і оцінок надання державних послуг виконавчими органами державної влади, де їх предметом спостереження та оцінювання, є дотримання стандартів надання державних послуг", а цілями — оцінка якості та доступності державних послуг та виконання вимог до ефективності адміністративних процедур" [2, с. 80].

Саме тому варто наголосити, що як би вітчизняні наука та законодавство у сфері аудиту не враховували сучасні світові знання і досвід, не обмежували поняття "аудит" виключно підприємницькою діяльністю у сфері бухгалтерського обліку і фінансової звітності суб'єктів господарювання, зводячи його функціональне призначення лише до змісту поняття "ревізія", на наше авторське переконання, термін "публічний аудит" варто розглядати у контексті незалежної перевірки об'єктивних даних, що стосуються процесів, які систематично повторюються та пов'язані: а) зі створенням публічної послуги, як продукту, б) діагностикою інформації з різних джерел, що створює уявлення про споживчу цінність публічної послуги, задоволеність і лояльність споживачів на відповідність цієї інформації встановленими критеріями якості з представленням результатів аудиту зацікавленим користувачам, що здійснюється незалежним спеціалізованим органом на всіх ієрархічних рівнях

публічного управління із залученням представників громадськості чи на їх замовлення, з метою ефективного суб'єктно-орієнтованого управління міжсекторною взаємодією для підвищення результативності діяльності органів публічної влади.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

Отже, публічний аудит — це системоутворюючий процес незалежної публічної перевірки, який пов'язаний з об'єктивними потребами суспільства та здійснюється для отримання повної та достовірної оцінки подій, ефективності та результативності управлінських рішень у публічній сфері, відповідальності, міжсекторною взаємодією та підвітності органів публічної влади суспільству. Впровадження інституту публічного аудиту у представленому значенні значно прискорить розвиток сервісно-орієнтованої держави в Україні та сприятиме утвердженню деліберативної демократії, яка активно формується в сучасних українських реаліях. Адаже політика досягнення суспільного консенсусу, яка можлива за умов застосування публічного аудиту, сприятиме прийняттю органами публічної влади лише таких управлінських рішень, які забезпечать задоволення інтересів громадськості. А побудований процес комунікації між публічною владою та громадянським суспільством шляхом реалізації публічного аудиту, сприятиме відображенню стану зрілості та розвитку українського суспільства у сервісно-орієнтованому напрямі.

Література:

1. Акимов Е.О. Концептуальний підхід к формированию системы риск-менеджмента и механизм его реализации / Е.О. Акимов // Экономика и государственное управление: теория и практика: сб. науч. тр. — К.: Арт-ц. — Вып. 10. — 2009. — С. 143—152.
2. Басанцов І.В. Модернізація системи державного фінансового контролю в Україні [Текст] / І.В. Басанцов // Економічний часопис-XXI. — 2014. — № 1/2 (1). — С. 78—81.
3. Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма. Избранные произведения. — Перевод с немецкого и общая редакция: Ю.Н. Давыдов. — М., Прогресс, 1990. С. 44—271 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://chisineu.files.wordpress.com/2012/09/biblioteca_protestanskaya_etiketa_weber.pdf
4. Державні стандарти аудиту. — Ч.2. — US Government Accountability Office [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.gsa.org/Audit_2009.pdf
5. Мертон. Социальная теория и социальная структура [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://socioline.ru/pages/r-merton-sotsialnaya-teoriya-i-sotsialnaya-struktura>
6. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Частина 1, Видання 2012 р. — Міжнародна Федерація Бухгалтерів, Аудиторська Палата України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.apu.com.ua/files/temp/Audit_2012_1.pdf

7. Моніторинг центрів надання адміністративних послуг [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://pravo.org.ua/publicna-administratsiia/2014-07-20-17-42-30/152-holovne/2015-03-02-15-16-48/1578-monitorynh-tsentriv-nadannia-administratyvnykh-posluh-tsnap.html>

8. Обушна Н.І. Публічний аудит як модернізаційний механізм державного управління в Україні [Текст] / Н.І. Обушна // Державне управління: теорія та практика. — 2015. — № 1. — С. 41—48.

9. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р. № 3125-XII. — [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>

10. Райт Г. Державне управління: монографія [Текст] / Пер. з англ. В. Івашка, О. Коваленко, С. Соколик. — Київ: Вид-во Основи, 1994. — 191 с.

11. Редько О.Ю. Аудит в Україні. Морфологія: монографія / О.Ю. Редько. — К.: Інформ.-аналіт. агентство, 2008. — 493 с

12. Cohen J. 1989. Deliberation and Democratic Legitimacy. — Hablin A., Pettit B. The Good Polity. Oxford <http://philosophyfaculty.ucsd.edu/faculty/rarneson/JCOHENDELIBERATIVE%20DEM.pdf>

13. Dewey J. 1954. The Public and Problems. Chicago. <https://journals.uvic.ca/index.php/pir/article/viewFile/13117/4021>

14. Flint, D. Philosophy and Principles of Auditing: An Introduction [Text] / D. Flint. — Palgrave Macmillan, 1988. — 208 p.

15. Habermas J. Faktizität und Geltung, http://www.gleichsatz.de/kago/xzp/habermas_faktungeltung.pdf

16. Hurwicz L. Implementation and enforcement // Political Economy, Institutions, Competition, and Representation / W.A. Barnett, M.J. Hinrich, N.J. Schofield (eds.). Cambridge: Cambridge University Press, 1993. — Ch. 2. — P. 51—59.

17. Power M. The Audit Society: Rituals of Verification [Text] / M. Power. — Ed. 2. — Oxford: Oxford University Press, 1999. — 208 p.

18. Rippe K-P. 2001. Ethikkommissionen in der deliberativen Demokratie. — Kettner M (Hrsg). Angewandte Ethik als Politikum. Frankfurt. https://epub.ub.uni-muenchen.de/19125/1/62_M%C3%BCnchener%20Beitr%C3%A4ge%20zur%20Politikwissenschaft_Gil%20Shohat.pdf

19. The Lima Declaration (ISSAI 1) [Electronic resource] // Approved at IXth Congress of INTOSAI, Lima/Peru. — INTOSAI Professional Standards Committee, 1977. — Available at: /www/ URL: http://www.issai.org/media/12901/issai_1_e.pdf

References:

1. Akymov, E. O. (2009), "The conceptual approach to the formation of a risk management system and the mechanism for its implementation", *Ekonomyka y hosudarstvennoe upravlenye: teoriya y praktyka*, vol. 10, pp. 143—152.

2. Basantsov, I. V. (2012), "Modernization of the system of state financial control in Ukraine", *Ekonomichni chasopys*, vol 1/2 (1), pp. 78—81.

3. Veber, M. (2012), "Protestant ethics and the spirit of capitalism", [Online], available at: https://chineseu.files.wordpress.com/2012/09/biblioteca_protestanskaya_etiketa_weber.pdf (Accessed 10 June 2018).

4. U.S. General Service Administration (2009), "State Audit Standards", [Online], available at: http://www.gsa.org/Audit_2009.pdf (Accessed 10 June 2018).

5. Merton, R.-K. (2006), "Social theory and social structure", [Online], available at: <http://socioline.ru/pages/r-merton-sotsialnaya-teoriya-i-sotsialnaya-struktura> (Accessed 10 June 2018).

6. Audit Chamber of Ukraine (2018), "International standards for quality control, audit, inspection, other assurance and related services", [Online], available at: http://www.apu.com.ua/files/temp/Audit_2012_1.pdf (Accessed 10 June 2018).

7. Centre of Policy and Legal Reform (2018), "Monitoring of administrative service centers", [Online], available at: <http://pravo.org.ua/publicna-administratsiia/2014-07-20-17-42-30/152-holovne/2015-03-02-15-16-48/1578-monitorynh-tsentriv-nadannia-administratyvnykh-posluh-tsnap.html> (Accessed 10 June 2018).

8. Obushna, N. I. (2015), "Public Audit as a Modernization Mechanism of Public Administration in Ukraine", *Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka*, vol 1, pp. 41—48.

9. The Verkhovna Rada of Ukraine (1993), The Law of Ukraine "About the audit activity", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12> (Accessed 10 June 2018).

10. Rait, H. (1994), *Derzhavne upravlinnia: monohrafiia [State Administration: Monograph]*, Osnovy, Kyiv, Ukraine.

11. Redko, O. Y. (2008), *Audyty v Ukraini. Morfolohiia: monohrafiia [Audit in Ukraine. Morphology: Monograph]*, Inform.-analit. agentstvo, Kyiv, Ukraine.

12. Cohen, J. (1989), *Deliberation and Democratic Legitimacy, The Good Polity.*, Oxford, UK.

13. Dewey, J. (2012), *The Public and Problems: An Essay in Political Inquiry*, University Park: Pennsylvania State University Press, Pennsylvania, USA.

14. Flint, D. (1988), *Philosophy and Principles of Auditing: An Introduction*, Palgrave Macmillan, London, UK.

15. Habermas J. (1998), *Faktizität und Geltung, Beitrage zur Diskurstheorie des Rechts und des demokratischen Rechtsstaats*, Frankfurt a. M., Germany.

16. Hurwicz, L. (1993), "Implementation and enforcement", *Political Economy, Institutions, Competition, and Representation*, vol 2, pp. 51—59.

17. Power, M. (1999), *The Audit Society: Rituals of Verification*, Oxford University Press, Oxford, UK.

18. Rippe, K-P. (2001), *Ethikkommissionen in der deliberativen Demokratie, Angewandte Ethik als Politikum*. Frankfurt, Germany.

19. INTOSAI (1977), "The Lima Declaration (ISSAI 1) Approved at IXth Congress of INTOSAI", [Online], available at: http://www.issai.org/media/12901/issai_1_e.pdf (Accessed 10 June 2018).

Стаття надійшла до редакції 18.06.2018 р.